

A 1878/PRE

Behandlas i Presidiet

Presidiets betänkande över

**Medlemsförslag
ett studentutbytesprogram för belarusiske studenter****Förslag**

Presidiet föreslår at

Nordisk råd rekommenderer de nordiske regjeringene

att påbörja ett studentutbytesprogram riktade till belarusiske studenter för åren 2023 – 26 för att stödja de demokratiska krafterna i Belarus.

att tillsammans med Nordiska ministerrådet koordinera genomförandet av programmet.

Bakgrund*Opprinnelig forslag:*

Nordiska rådets finska delegation föreslår

att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet att den påbörjar ett studentutbytesprogram riktade till vitryska studenter för åren 2022 - 25.

att Nordiska ministerrådet reserverar pengar i sin budget för det nya studentprogrammet.

att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna att tillsammans med Nordiska ministerrådet koordinerar genomförandet av programmet.

Hele medlemsförslaget finnes her: <https://www.norden.org/da/node/50832>

Behandling i Utvalget for kunnskap og kultur (UKK)

UKK behandlade remiss fråan presidiet om "Medlemsforslag for ett studentutbytesprogram for vitryske studenter" på septembermøtet i 2021:

Ett enigt utskott ställde sig bakom forslaget. Utskottet framhöll det starka signalværdet som det skulle innebæra om ett studentutbytesprogram etablerades och det positiva med att vitryske studenter skulle ges mjligheit att studera i ett nordiskt land. Ett program skulle kunna få positive effekter på demokratiutvecklingen och på integrationen mellan Norden och Vitryssland. Nordisk grön vänster stöttade forslaget men framhöll att man måste ha i åtanke att Vitryssland inte är det enda landet med auktoritæra regimer och att det finns eksempel på att liknande regimer styr og kontrollerer vilke studenter det är som får göra sine studier i ett annat land. Nordisk frihet stöttade forslaget men menade att det var många detaljer som måste redas ut vad gäller finansiering og kriterier. Den konservative gruppen ställde sig bakom forslaget men ställde sig frgande till var medlen till ett program skulle tas ifrn, sett i ljust av besparingarna på utbildningsområdet.

Ny behandling i Presidiet

Grunnet Nordisk ministerråds beslutning om å fryse samarbeidet med Russland og Belarus, som følge av Russlands militære angrep på Ukraina, ble det på temasesjonen i Malm i mars 2022 besluttet å sende forslaget til ny behandling i Presidiet.

På Presidiets sommermte på Åland i juni 2022 informerte Nordisk ministerråds generalsekretær, Paula Lehtomäki, om «NMR's Nærområdesamarbejde under ændrede vilkår». Generalsekretæren orienterte også spesifikt om NMRs arbeid med Belarus og ministerrdets tidligere rolle i finansieringen av EHU (European Humanities University).

Presidiets synpunkter

Forslaget er betydningsfullt og aktuelt, og Presidiet mener at Nordisk ministerråd har den nødvendige erfaring og kompetanse til å kunne gjennomføre programmet hvis midler tildeles.

Den akademiske friheten er under alvorlig press i Belarus. Støtte til belarusiske studenter er et konkret tiltak som samtidig sender et tydelig signal til folket og sivilsamfunnet i Belarus at de ikke er glemt. Tettere ungdomssamarbeid og utdanningsutveksling er avgjørende for fremme dialogen med fremtidige generasjoner i Belarus.

Nordisk råds internasjonale strategi 2018-2022 slår fast at Norden, på tvers av land og partipolitiske skillelinjer, er preget av en dyp respekt for demokrati, rettsstat, likeverd og menneskerettigheter. Strategien slår videre fast at Norden kan gjøre en forskjell i verden ved alltid å være en tydelig rst som står opp for disse verdiene.

Presidiet er enig i synspunktene som er kommet frem under høringen i UKK. Å opprette et utvekslingsprogram for studenter fra Belarus vil kreve tildelinger av betydelige midler som trolig ikke finnes innenfor for de nåværende budsjettammer til Nordisk ministerråd. Det foreslås derfor at forslaget retter seg til de *nordiske regjeringene* istedenfor Nordisk ministerråd. Det foreslås dessuten at programmet starter i 2023, da det grunnet behandlingstiden i Nordisk råd og på regjeringssiden ikke er realistisk at det starter i 2022.

Medlemsforslagets formål har hele tiden vært å støtte det belarusiske sivilsamfunnet og de demokratiske kreftene, ikke de belarusiske myndigheter. Presidiet foreslår at man tydeliggjør dette ved å tilføye «för att stödja de demokratiska krafterna i Belarus» i første rekommandasjonssetningen.

Reykjavik den 7. September 2022

Annette Lind (S)
Bertel Haarder (V)
Bryndis Haraldsdóttir (Sj.)
Christian Juhl (EL)
Erkki Tuomioja (sd)
Gunilla Carlsson (S)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)
Heidi Greni (Sp)
Helge Orten (H)
Jorodd Asphjell (A)
Lulu Ranne (saf)
Oddný G. Harðardóttir (Sf)